

ἢ καὶ πρὸ ταύτης· διὸ κατὰ πᾶσαν χλωροφόρμιν δέον ὁ τὴν χρῆσιν τοῦ φαρμάκου ἐπιτετραμμένους καὶ ὁ χειρουργὸς αὐτὸς νὰ προσέχωσι πάντοτε τὸν νοῦν εἰς τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὸν σφυγμὸν. Ἰκανὰς χιλιάδας ἀσθενῶν ὑπεβάλομεν ἄχρι τοῦδε εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ χλωροφορμίου, ἀλλ' εὐτυχῶς οὐδέποτε ἠτυχήσαμεν νὰ γίνωμεν μάρτυρες τοιοῦτου λυπηροῦ συμβάντος. Ὅπως ὁμως οὐδεὶς ἀναχαιτίζεται τοῦ ταξειδεῦσιν διὰ πλοίων καὶ ἀμαξῶν, διότι ἐνίοτε καὶ δι' αὐτῶν συμβαίνουσι δυστυχήματα, οὕτω καὶ οὐδεὶς θέλει παύσει χρώμενος τῷ χλωροφορμίῳ, ἐνόσφ δὲν ἀνακαλυφθῆ ἕτερον ἀναισθητικόν, πεπρωτισμένον μὲν ταῖς τοῦ χλωροφορμίου ἀρεταῖς, οὐχὶ δὲ καὶ ταῖς κακίαις αὐτοῦ.

Καὶ πολλῶν μὲν οὐσιῶν ἐπειράθησαν πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ χλωροφορμίου, πᾶσαι ὁμως αὐταὶ συμμετέχουσι μὲν τῶν ἐλαττωμάτων, οὐχὶ ὁμως καὶ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτοῦ. Πρὸ τινῶν ἐτῶν τὸ πρωτοξείδιον τοῦ ἀζώτου, ὅπερ εἰσπνεόμενον αἶρει τὴν αἰσθησιν ἐπὶ τινα δευτερόλεπτα, ἐθεωρεῖτο διὰ τὸς ὀδοντιατροῦς ὡς εἰδικὸν ἀναισθητικὸν κατὰ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν ὀδόντων καὶ ὅλως ἀκίνδυνον, ἢ χρῆσις αὐτοῦ ἐπομένως κατέστη γενικὴ σχεδὸν καὶ ἰδίᾳ ἐν Ἀμερικῇ· ἀλλ' ἐν ἔτει 1872 συνέβη καὶ δι' αὐτοῦ εἰς θάνατος, τὸ ἐπιὸν δὲ ἔτος ἕτερος καὶ οὕτως ἢ χρῆσις αὐτοῦ ἐγκατελείφθη σχεδὸν σήμερον. Δύο ἔτη μετὰ τοῦτο ὁ Ὁρέ ἐν Βορῶ, καὶ ὁ Δενέφφε (Deneffe) καὶ βάν Βέττερ (van Wetter) ἐν Γάνδη (Gand) προεκάλεσαν γενικὴν ἀναισθησίαν δι' ἐγγύσεως διαλύσεως χλωριᾶλης εἰς τὰς φλέβας καὶ ἐνήργησαν ἐγχειρήσεις πάντη ἀνωδύνως· δυστυχῶς ὁμως καὶ ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ φαρμάκου τούτου ἐπῆλθον μετ' οὐ πολὺ δύο θάνατοι, ὥστε καὶ τὸ ἀναισθητικὸν τοῦτο ἐξέπνευσεν ἅμα τῇ γεννήσει αὐτοῦ. Τὴν αὐτὴν τύχην ἔλαβε καὶ ὁ ὅλως ἀσταθῆς εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ ὑπνωτισμὸς, ὅστις προκαλεῖται ἐνίοτε διὰ τῆς ἐπὶ τινα ἐξηκοστὰ ἀσκαρδάμυκτι ἐκ τοῦ σύνεγγυς προσβλήψεως ἐπὶ στίλβοντός τινος ἀντικειμένου, ἐπιφέρων ἐν ἀρχῇ στραβισμόν ἐσωτερικόν, εἶτα καταληπτικὴν ἡρεμίαν, ὕπνον καὶ ἀναισθησίαν.

Ὅσοι ἐξ ὧν τῶν ἀναισθητικῶν τὸ χλωροφόρμιον μένει, μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον, εἰς καθολικὴν σχεδὸν χρῆσιν, αἶρει πάντα φόβον, πάντα τρόμον, πᾶσαν ὀδύνην τῷ χειριζομένῳ· διαρκοῦντος τοῦ χλωροφορμισμού δύναται καὶ ὁ πρωτόπειρος ἔτι χειρουργὸς νὰ χειρίζῃ χωρὶς νὰ συγχίζηται τὸ παράπαν ὑπὸ τῶν κραυγῶν καὶ τῶν ἀτάκτων κινήσεων τοῦ χειριζομένου· καὶ τὰς λεπτοφυστέρας καὶ τὰς κινδυνωδεστέρας καὶ τὰς δυσχερεστέρας τῶν ἐγχειρήσεων δύναται ὁ χειρουργὸς νὰ ἐκτελῇ ἐν πλήρει ἀσυνειδησίᾳ τοῦ χειριζομένου· διανοίγομεν τὴν κοιλίαν, ἐξαιρούμεν πελωρίους ὄγκους τῆς ὠοθήκης

ἢ καὶ τὴν μήτραν αὐτὴν ἐνίοτε, καὶ ὁμως ἢ τάλαινα γυνὴ, ἢ τὴν φρικώδη ταύτην ἐγχειρήσιν ὑφισταμένη, οὐδεμίαν κραυγὴν ὀδύνης ἐκβάλλει· ὁ χειρουργὸς μὲ τὴν σμίλην καὶ τὴν σφύραν ἀνὰ χεῖρας, ὡς λιθοξόος, λαξέει, διατρυπᾷ, καὶ ἀποσμιλεῖ ὅσα τὰ τοῦ ζῶντος ἀνθρώπου, καὶ ὁμως οὗτος τὸν Βαρούχιον ὑπνώτων ὕπνον οὐδὲν γινώσκει τῶν γιγνομένων¹.

ΔΕΙΗΝΟΝ ΠΑΡΑ Τῷ ΒΙΚΤΩΡΙ ΟΥΓῶ

[Μετάφρασις τῆς Κ^α Ε. Σ. Σ.]

Ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ καθ' ἣν ἡ οὐίχλη κατέχευε τὰς ἀγυῖας καὶ τὰς ψυχὰς, μεγίστην αἰσθάνομαι παρηγορίαν λαμβάνων πρόσκλησιν ὅπως δειπνήσω παρὰ τῷ Βικτωρί Ουγῶ. Καὶ ἀληθῶς μὲν τὸ εὐτύχημα τοῦτο μοι συμβαίνει συχνότατα πρὸ πέντε ἢ ἕξ ἐτῶν, ἀλλ' ὑπάρχουσι αἰσθήματα οὐδέποτε ἀμβλυνόμενα, ὑπάρχουσι διανοητικαὶ ἀπολαύσεις, αἵτινες οὐδέποτε προξενουσι κόρον.

Χθὲς λοιπὸν, ἐνῶ ἡ εὐτελής μου ἀμαξά ἐπρωχῶρει ἀθροῦτως ἐπὶ τῆς χιόνος κατὰ τὴν λεωφόρον τοῦ Ἐϋλῶ, ἠθανόμην ἐξατμιζομένης ἐξω τοῦ ἐγκεφάλου μου πάσας τὰς ματαίας φροντίδας τοῦ παρισινοῦ βίου. Τὸ φέρον με ὄχημα μετεσχηματίζετο εἰς μαγικὸν ἄρμα, ἐγὼ δὲ ἤμην εὐτυχῆς καὶ συγκινημένος ὡς τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην, καθ' ἣν τὸ πρῶτον ἔκρουσα μετὰ παλλούσης καρδίας τὴν θύραν τῆς ἐν τῇ ὁδῷ Pigale κατοικίας τοῦ διδασκάλου.

Τὴν σήμερον κατοικεῖ ἐν Πασσῷ μικρὸν τι μέγαρον ἔχον κήπον, ἐν ᾧ ῥύαξ μνηυρίζει ὑπὸ παμμεγέθη δένδρα. Τοὺς τοίχους τῆς αἰθούσης του καλύπτει, ὡς καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ αὐτοῦ κατοικίᾳ, ὕφασμα κλαδωτῶν ἐρυθρῶν καὶ κίτρινον, τὸ δὲ πάτωμα τάπης τοῦ Ἰσπαχάν. Προτομὴ κοσμεῖ αὐτὴν, ἐπὶ δὲ τῆς ἐστίας ὑπάρχει ἰσπανικὸν ἐπικάλυμμα βωμοῦ τοῦ ἸΔ' αἰῶνος, ἐρυθρὸν καὶ χρυσοκέντητον. Τὸ σπουδαστήριον τοῦ Βικτωρος Ουγῶ, ἐν τῷ πρώτῳ πατώματι κείμενον, εἶνε ἀπλούστατον οὐδὲν περιέχον τὸ ἀξιοσημείωτον εἰμὴ μόνον θαυμασίαν κλίνην τοῦ ἸΗ' αἰῶνος, ἔχουσαν κίονας ἐλικοειδεῖς, πρὸς δὲ καὶ γραφεῖον ὑψηλότατον, καθότι ὁ Ουγῶ ἐργάζεται πάντοτε ὄρθιος.

* * *
Ἄλλ' ἰδοὺ καταβαίνει. Οὐδόλως μετεβλήθη ἀφ' ὅτου τὸν γνωρίζω. Ὁ χρόνος ὁ ἐπιβαρύνων τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, μόλις διὰ τῶν πτερῶν του ἔψαυσε τὸ εὐρὺ αὐτοῦ μέτωπον. Ἐχει ὡς καὶ ἄλλοτε τοὺς ὤμους εὐρεῖς, τὸ βράδισμα ἀνδρικόν, τὴν κόμην κεκομμένην καὶ δασεῖαν καίτοι

1. Ἐσταχ. ἐκ τοῦ Λόγου «Περὶ τῶν προόδων τῆς χειρουργίας κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας», τοῦ ἐκφωνηθέντος ὑπὸ τοῦ πρυτάνεως τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Θ. Ἀρεταίου τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1879, ἡμέρᾳ τῆς ἐπισήμου ἐγκαθιδρύσεως αὐτοῦ.

ἐν τῇ ἐξορίᾳ λευκανθεῖσαν, τὸ βλέμμα ζωηρὸν καὶ βαθύ, τὸ δὲ νεανικὸν καὶ καλοκάγαθον αὐτοῦ μειδιάμα ἀποκαλύπτει τριάκοντα δύο ὀδόντας.

Πρὸς ἕκαστον ἀπτείνει λέξιν τινὰ φιλόφρονα, ἐνήμερος δὲ ὢν εἰς τὰς τελευταίας συγγραφάς, τὰ ἔργα καὶ δὴ καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν περὶ αὐτὸν, ὁμιλεῖ αὐτοῖς περὶ τούτων, οὐδέποτε δὲ περὶ ἑαυτοῦ. Πολλάκις τὸν ἤκουσα ὑπὸ τοῦ ἀπεράντου μνημονικῆ αὐτοῦ βοηθούμενον, ἢ ἀπευθύνῃ συγχαρητήριους λόγους πρὸς ταπεινὸν τινα ποιητὴν ἐπὶ τῷ τελευταίῳ ποιηματίῳ του, εἰ καὶ τὸ ποιημάτιον τοῦτο ἐδημοσίευσεν ἴσως μόνον περιοδικὸν τι σύγγραμμα εἰς τριακῶσια μόλις τυπούμενον ἀντίτυπα.

Ἐσήμανεν ἡ ὀδοῦ. Ἀγγέλλεται ὅτι τὸ δεῖπνον εἶναι ἕτοιμον. Δισοχόμεθα μικρὰν αἴθουσαν διὰ δερματος τῆς Κορδοῦσης κεκαλυμμένην, καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ἐστιατόριον, οὗ τοὺς τοίχους κοσμᾷ πράσινον βελούδον καὶ μέγιστα κάτοπτρα, τὴν δὲ ὄσοφην ἐνετικὸν τι ἀργυροῦφαντον ὕφασμα.

Ἐμῆθα δεκαπέντε περὶ τὴν τράπεζαν, ὁ οἰκοδεσπότης, ἡ κυρία Δ., φίλη τοῦ ποιητοῦ ὑπὸ τὰς λευκὰς αὐτῆς τρίχας μειδιῶσα, ὁ Κοκ καὶ ἡ κυρία Lockroy, ὁ Vacquerie, ὁ Meurice, ὁ Louis Blanc, ὁ Monselet, ὁ Richard Leselide, ὁ δικηγόρος Lecanu, ὁ Ἀλφόνσος Δωδὲ μετὰ τῆς συζύγου του, ὁ Louis Leroy, ὁ Talmeyr, τέλος οἱ δύο ἀξίεραστοὶ τοῦ Οὐγῶ ἔγγονοι, ἡ Ἰωάννα καὶ ὁ Γεώργιος.

Δεν θά σᾶς εἶπω τὸν κατάλογον τῶν φαγητῶν. Ὁμολογῶ ὅτι ὅταν δεῖπνῶ μετὰ τοῦ Βίκτωρος Οὐγῶ μοι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐνθυμηθῶ ἕαν ἔφαγα πέρδικα ἢ λαγῶν.

Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἡ ὁμιλία ἀρχεται ζωηρά. Ὁ Οὐγῶ ἀγαπᾷ ἢ ἀκούῃ τοὺς περὶ αὐτὸν συνδιαλεγόμενους καὶ διηγουμένους καὶ συζητούντας, οὐδὲν δὲ μισεῖ ὅσον τὸ νὰ βλέπῃ ἑαυτὸν περιστοιχιζόμενον ὑπὸ θαυμαστῶν σιγῶντων, ὡσεὶ παρέλκεν αὐτοὺς ὁ σεβασμὸς καὶ ὁ φόβος.

Λυπούμαι μὴ δυνῆθεις νὰ στενογραφῆσω τὰ περὶ τὴν τράπεζαν λεχθέντα, θ' ἀφηγηθῶ δὲ ἐν ὀλίγοις τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐγένετο λόγος περὶ τῆς θανατικῆς ποιητῆς, περιττὸν δὲ θεωρῶ ἢ ἀναμνήσω ἐνταῦθα τὴν περὶ ταύτης γνώμην τοῦ Βίκτωρος Οὐγῶ.

Ὁ Vacquerie προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

Ἐπὶ στιγμὴν ἀναφέρεται ὁ Διμίλιος Ζολὰ καὶ ἡ Νανά, ἕνα δὲ μόνον εὐρίσκει ὁ συγγραφεὺς οὗτος ὑπερασπιστὴν τὸν Ἀλφόνσον Δωδὲ. Ὁ διδάσκαλος γελᾷ, λυπούμενος διότι ἡ κατέχουσα τὸν Ζολὰ νοσταλγία τοῦ βορβόρου ἀπει-

λεῖ νὰ ἐξαφανίσῃ ἔξοχον ἱκανότητα. Οὐδὲ λέξιν ἐκφέρει δριμύειαν ἢ πικρὰν κατ' ἀνθρώπου τσακίς ἐξυβρίσαντος αὐτὸν, καθότι ὁ Οὐγῶ εἶναι ἀγαθὸς ὅσον καὶ ἀφελὴς τοὺς τρόπους.

Ὁ Ζολὰ ἀφίσταται κατὰ μέρος, ὁ δὲ διδάσκαλος ἀποστηθίζει στίχους τινὰς τῆς Αἰνεϊάδος καὶ τῶν Γεωργικῶν τοῦ Βιργιλίου.

Ὁ Louis Blanc ἐγείρει ζωηρὰν συζήτησιν ὑπερασπίζων τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ διδάσκαλον Ῥουσσώ, τοῦ ὁποῖου ὁ Οὐγῶ θεωρεῖ πολὺ ἀνώτερον τὸν Βολταῖρον. Ὁ Monselet καταπαύει τὴν συζήτησιν ἐρωτῶν τὸ ὄνομα τῆς μαγειροῦ ὅπως ἐγγαράξῃ αὐτὸ ἐπὶ χαλκοῦ. Ὁ διδάσκαλος μὲ ἐπιτιμᾷ, διότι, προκειμένου περὶ τῆς πτώσεως τῆς Colonne Vendôme, περὶ ὀλίγου ποιοῦμαι τὴν δόξαν τῆς πρώτης Αὐτοκρατορίας.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἔρχονται φίλοι τινὲς, μετὰ τῶν ὁποίων ἦσαν ὁ Pelletan, ὁ Arsène Houssaye μετὰ τοῦ υἱοῦ του, καὶ ὁ Κοκ καὶ ἡ κυρία Renan. Περὶ τὰς ἔνδεκα δὲ ἡ κυρία Ἐδμόνδ Ἀδάμ¹ εἰσερχεται ὡς ἀνεμοστρόβιλος λαμπρότατα ἐνδεδυμένη, κάθηται παρὰ τῷ Βίκτωρι Οὐγῶ, ὁμιλεῖ ἐπὶ δέκα λεπτά εὐφυῶς καὶ ἐλλογίμως, αἴφνης δὲ γίνεται ἀφαντος ὡς σβεννύμενον μετέωρον.

Εἰς τὰς 11 1/2 ἀποσυρόμεθα. Ἴδου ἐν ὀλίγαις ψυχραῖς λέξεσιν ὁ σκελετὸς ἐφ' ἑσπερίδος παρὰ τῷ Βίκτωρι Οὐγῶ. Μόνοι οἱ πλησιάζαντες αὐτὸν γινώσκουσι πόσον ὁ μεγαλοφυῆς οὗτος ἀνὴρ, ὃν εὐθέως τινὲς ἄνθρωποι προσπαθοῦσι νὰ παραστήσωσιν ὡς στομφώδη τινὰ ἱεροφάντην, εἶναι φίλος ἀπλοῦς καὶ πλήρης ἀφοσιώσεως, πάππος φιλόστοργος τὴν μεγίστην αἰσθανόμενος εὐδαιμονίαν, δσακίς ἡ Ἰωάννα καὶ ὁ Γεώργιος, οἱ τελευταῖοι ἐπιζῶντες βλαστοὶ τῆς οἰκογενείας του, κάθηται ἐπὶ τῶν γονάτων του.

Δεκέμβριος, 1879.

CARNIOLI.

ΔΥΟ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΡΟΣΣΙΝΗ

Ἀπὸ τίνος χρόνου ἐπιτείνεται ἐν τῇ Δύσει καὶ μάλιστα ἐν Γαλλίᾳ ἡ προσπάθεια ὅπως συμπληρωθῇ ἡ ἱστορία τῶν μεγάλων τοῦ αἰῶνος ἀνδρῶν διὰ τῆς μελέτης τοῦ ἰδιωτικῆ αὐτῶν βίου καὶ ὑπ' αὐτὰς τὰς ἐλαχίστας ἐπόψεις. Πλήθος ἱστορικῶν βραχισυλλεκτικῶν καταγίνονται νυκθημερῶν ὅπως ἐξακριβώσωσι τίς ἦτο οὐχὶ ὡς στρατηγὸς ὁ Βοναπάρτης ἢ ὡς μουσικὸς ὁ Ῥοσσίνης, ἀλλὰ κατὰ ποίαν ὥραν ἠγείροντο οὗτοι τὸ πρωῒ, τὸ χρῶμα τῆς κοιτωνικῆς αὐτῶν ἐσθῆτος, τὸν θύσανον τοῦ νυκτικῆ σκούφου καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν σχέσεων αὐτῶν οὐχὶ πρὸς τὰ ξένα κράτη ἢ τὸ φιλόμουσον κοινόν, ἀλλὰ πρὸς

1. Ἡ κυρία Ἐδμόνδ Ἀδάμ, γνωστὴ εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ὑπὸ τὸ οἰκογενειακὸν αὐτῆς ὄνομα Λαμβέρτ, ἤρξατο πρὸ μικροῦ ἐκδίδουσα τὴν Nouvelle Revue, περιοδικὸν ἀξιολόγητον καταλαβὼν θέσιν ἐν τῷ γαλλικῷ τόπῳ. Σ. Μ.